

L'organització de l'anarquisme a Catalunya i a Espanya

La FAI condueix la dansa

Josep Maria Planes
(“La Publicitat”, 15-5-1934)

Com hem dit, els darrers mesos del 1931 marquen el triomf complet de la FAI dintre la CNT. Una minoria audaciosa s'ha apoderat de tots els llocs de comandament. Mai el *comunismo libertario* no ha tingut uns defensors, si no més intel·ligents, més decidits.

El 21 de setembre la FAI, després d'haver-se fet mestressa de totes les juntes i comitès, donà l'assalt definitiu i s'apoderà de l'òrgan de la CNT, el diari *Solidaridad Obrera*. La redacció en pes que hi havia hagut des d'aleshores que dirigia Joan Peiró i tenia com a redactors Sebastià Clarà, Ricard Fornells, Agustí Gibanel i Ramon Magre, publicà un document col·lectiu presentant la dimissió dels seus càrrecs. Entre altres coses, deien:

"Precisa que la organización de Cataluña se decida de una vez para siempre a sacudirse la tutela onerosa de los que obran movidos por intereses ajenos a los específicos de la CNT. Hemos llegado al momento en que conviene, en que precisa de un modo imperiosamente ineludible, que la CNT se resigne a vegetar mediatizada por organismos irresponsables ante la gran masa del proletariado, o que la CNT se decida a reivindicar su personalidad y sus propios principios, echando por la borda el lastre de la incomprensión y de irresponsabilidad que arruina moral y colectivamente a lo que debe y puede ser el organismo representativo del proletariado de España.

Necesitamos y queremos recabar nuestra libertad de acción. Hemos tenido que silenciar muchas cosas que atacan a los principios y a la moral de la CNT. Y no queremos estar más tiempo prisioneros de determinados convencionalismos que obligan a la complicidad en cosas que repugnan a nuestra conciencia de militantes."

La nova redacció que entrà a Solidaridad Obrera tenia per director Felipe Alaiz. Detingut aquest, el 12 de gener de 1932, va dimitir el càrrec, perquè, tot i essent director del diari, hom es resistia a publicar-li els articles que trametia des de la presó.

Un bon dia, amb gran misteri, dues persones feren passos per tenir una entrevista secreta amb el senyor Anguera de Sojo. Rebuts pel governador, li deien:

- Pertanyem a un grup anarquista. S'ha decretat la vostra mort, però com que nosaltres no som partidaris de l'assassinat, se'ns ha plantejat un cas de consciència, i per això us venim a avisar. Els dos que han estat designats per a matar-vos han de cobrar deu mil pessetes.

- Abans o després de l'atemptat? -preguntà el senyor Anguera.

- Després.

- Doncs aviseu a aquests amics vostres que s'espavilin a cobrar a la bestreta, perquè si esperen a cobrar *després*, hi perdran diners.

I aquí es donà per acabada l'entrevista, que durà uns cinc minuts escassos.

Canvi de governador

La tibantor de relacions entre el senyor Anguera de Sojo i el govern de la Generalitat s'havia accentuat de tal manera que feien pràcticament impossible la convivència. El 28 de desembre, després del viatge del cap de govern, el senyor Azaña, a Barcelona, Anguera de Sojo presentà la dimissió. Fou substituït, el 4 de gener, pel senyor Joan Moles.

La revolució del Llobregat

A les mines de Fígols treballava un asturià anomenat Prieto, àlies "El cojo", que, en venir la República, es destapà com un agitador de primer ordre. En tota la conca minaire (Fígols, Súria, Sallent, Cardona) la propaganda anarquista havia agafat proporcions extraordinàries. Garcia Oliver, Ascaso i Durruti, les vedettes de la FAI d'aquell instant, havien cultivat personalment el caldo revolucionari d'aquelles comarques. En aquells moments d'eufòria faista la Confederació recaptava a Catalunya una mitjana de 130.000 pessetes setmanals.

Com de costum, les forces en llibertat de la CNT consideraren que era el moment oportú per a fer la revolució social a tot Espanya. Aquesta, però només esclatà a l'Alt Llobregat, el dia 21 de gener, després d'una reunió de sindicats que se celebrà a Manresa. Cal remarcar que els sindicalistes manresans, més bregats en la lluita social, s'oposaren al moviment, per considerar-lo inoportú. S'imposà, però, el criteri dels delegats de la comarca, anarquistes en estat primitiu. Una bella mostra d'això darrer és el manifest revolucionari que llançaren a Sallent.

Diu així:

"Al pueblo de Sallent: Proclamada la revolución social en toda España, el Comité Ejecutivo pone en conocimiento del proletariado de esta villa, que todo aquel que esté en disconformidad con el programa que persigue nuestra ideología será responsable de sus actos. Por el Comité Libertario, el Comité Ejecutivo, Sallent, 21 enero 1932."

A Súria, Sallent i Fígols, els anarquistes s'apoderaren dels Ajuntaments i proclamaren el *comunismo libertario*. A Cardona es feren amos també de la població. Però a la vista de les forces de l'exèrcit i de la guàrdia civil, tota resistència cessà.

El 23 fou declarada la vaga general a Barcelona, com a cua dels fets de l'Alt Llobregat. L'atur, parcial, no arribà a durar vint-i-quatre hores. La vaga, per tant, fou un fracàs.

L'aventura acabà amb la deportació a Villa Cisneros de 108 anarquistes que sortiren de Barcelona el 18 de febrer a bord del *Buenos Aires*. Entre els expedicionaris hi havia Prieto, Ascaso, Cano i Durruti.